

(Detta är en något elak berättelse från den tid då det ännu fanns vuxenutbildning i kommunal regi i Västerås.)

Det var en gång en skola. Den hade många elever. Alla var vuxna, för skolan tog hand om just vuxna elever. Eleverna kallades för kunder. En del kunder hade redan en gång i ungdomen misslyckats i skolan och fick nu en andra, tredje eller fjärde chans. En del kunder kom från främmande land och hade stora förväntningar. Nu skulle man lära sig svenska och sedan låg framtiden runt hörnet. Målet för skolan var, utöver utbildning, att minska arbetslöshetssiffran för Sverige. Skolan låg alltså i en svensk medelstor stad.

Chef för skolan var Måns Fridell. Han hade varit lärare i yngre dagar men det hade han glömt av. Han var medlem i stadens kristliga brödraskap liksom många andra av stadens makthavare. Sanningen var den, att han inte hade blivit chef för skolan om han inte varit medlem i brödraskapet och tillika trosbroder till skolfullmäktiges ordförande. Han hade också hedersuppdrag i sin kyrka och var medlem i Rotary. Invalet hade föreslagits av en broder i arbetet.

På skolan fanns det mängder av studierektorer. De förökade sig hejdlöst, kanske genom delning eller genom andens bebådelse. En av studierektorerna var Bill Läppström. Han var en välmenande man med många förtjänster. Men hans största problem var att han höll med sin chef, både i studiefrågor och i trosfrågor. En annan var Bertil Ullsten, gemenligen kallad Bull. Han hade egentligen haft helt andra livsmål men, liksom många andra, fortsatte han sin lunk i skolan. En tredje studierektor var Gullan Widell som egentligen inte gillade bildning över huvud taget, men som i sin ungdoms skola hade blivit förförd av Flower Power. Hon hade en underbart mjuk och len svansföring och hade därför stor framgång i skolan.

Det fanns tre olika sorters lärare på skolan. Där fanns de som fjäskade för Måns med hänsyn till lön, befordran, uppskattning m m. Där fanns också sådana lärare som var långt inne i alienationen. De hade en gång i tiden haft visioner och ambitioner, men det var länge sedan. Nu såg de fram mot den hägrande pensionen eller att en bomb skulle slå ner i skolan. Slutligen fanns det lärare som redan tidigt insett vad som var på gång och som tagit sin Mats ur skolan (!). Så när man tänker närmare efter fanns egentligen bara två sorters lärare kvar på skolan.

Kunderna (av övriga samhället kallade för elever) kom från skilda miljöer. Där fanns de som aldrig i helvete kunde lära sig att läsa. Där fanns de som inte på denna sidan graven kunde lära sig att skilja mellan tomten som delade ut julklappar och tomten som låg runt villan. Där fanns misslyckade slaktare, förvirrade cyklisterna, frustrerade f.d. sjukvårdbiträden och andra intressanta, men unika, människor.

Alla kunder skulle ha godkänt betyg. Det var nämligen så vist ordnat att skolan fick betalt per godkänd kund och man kunde inte säga av den gren man själv fick näring ifrån. Den lärare som understod sig att betvivla att eleven var godkänd, fick sig en allvarlig reprimand av Måns. "Skolans viktigaste mål är att ha nöjda kunder" sa han medan han summerade skolans inkomster.

Oss emellan skulle nog inte ens Måns, som privatperson och ödmjuk broder, ha accepterat att alla elever blev godkända. Han skulle nog inte till husräkare välja den omskolade, lätt darrhänkte slaktaren. Inte heller skulle han vilja sätta sig i ett flygplan som underhållits av en dyslektisk flygmekaniker.

När lärarna av någon anledning var extra trötta, hade fått en kraftig alienationskick eller visade en tendens att vilja hålla med kunderna i deras kritik av skolan, fick de ny kraft av chefens uppmuntrande paroll. "Håll svansen högt" sa Måns. "Hög svansföring ska det vara" sa också Bill och Bull medan Gullan log och höll med för det var hon bra på.

Här borde sagan egentligen fortsätta och få ett lyckligt slut. Men då fick Måns annat arbete. Han fick ansvar att se till att hans tidigare godkända men kunskapslösa kunder fick arbete. På det nya arbetet fick man ersättning från staten oavsett om kunderna var nöjda eller inte. Kanske blir det om några år en saga om den nya arbetsplatsen och om hur arbetslösa egentligen inte är arbetslösa utan bara utfasade.